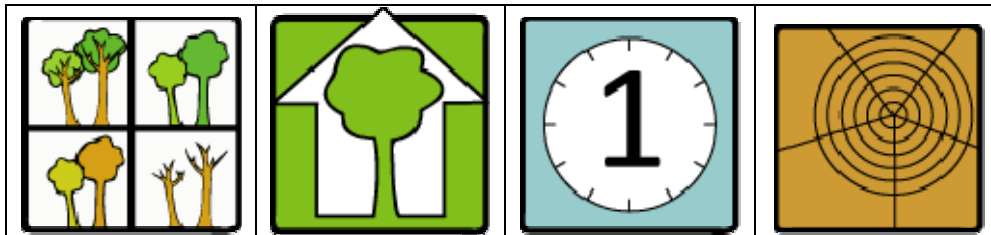

Muziek: onweer in het bos

Leerdoelen:

- Visuele voorstellingen van klank en muziek met de stem, voorwerpen of instrumenten verklanken;
- Beelden, klanksymbolen en grafische notatie vocaal of instrumentaal verklanken.
- Een eenvoudige (van beelden, klanksymbolen, grafische notatie of eenvoudige muzieknotatie) vocaal of instrumentaal verklanken
- Geluiden, klanken en klankeigenschappen herkennen, vergelijken en ordenen volgens diverse criteria
- Kenmerken van de geluidsomgeving onderscheiden en bewust ervaren.
- Klankeigenschappen en muzikale tegenstellingen ervaren en benoemen.
- Het luisteren naar muziek verfijnen door aandacht te schenken aan de muzikale aspecten.

Samenvatting

De kinderen maken kennis met de geluiden van een onweer. Ze bootsen zelf een onweer na met lichaamspercussie en beluisteren muziekfragmenten die een onweer verklanken. Een boeiende en interactieve muziekactiviteit voor kinderen!

Uitgewerkte activiteit:

Werkvorm: luisteren, musiceren

Materiaal en voorbereiding:

Al het nodige materiaal is te vinden op **deze website:**

<https://sites.google.com/site/onweerinhetbos/>

- Filmpje: regen koor
- Grafische notaties bij een onweer
- 3 verhaaltjes (slotactiviteit)
- 3 muziekfragmenten in bijlage (onderaan)

- Flipchart voor digitale borden in bijlage

Download vooraf de muziekfragmenten op de computer.

Verloop activiteit

1. Inleidend filmpje: regen-koor

De begeleider toont het filmpje en stelt volgende vragen:

- Wat hoorden we?
- Wat zagen we?

Een onweer:

'Vaak voel je het al aankomen. Voordat de eerste regendruppels naar beneden komen, hoor je in de verte al een donker, zacht gerommel. De zachte regen verandert in een stortbui, de wind fluit door de bomen, de donderslagen en bliksemflitsen zijn overal om je heen...'

Zijn er leerlingen die een onvergetelijke ervaring hebben met onweer?

2. Oefening: grafisch noteren

We luisteren nu naar muziekfragment 2: 'Temporale'.

Opdracht: luister goed naar het fragment en probeer nu zelf het verloop van het onweer te tekenen.

De leerlingen nemen hiervoor een kladblad.

Enkele uiteenlopende resultaten worden overlopen.

- Welk resultaat geeft het best van al een onweer weer?
- Hoe geven we de donderslagen weer?
- Hoe geven we het verschil tussen de zachte regen / harde regen weer?
- Wie ziet een tekening die hij zeer duidelijk vindt?

3. Muziekfragment 'onweer'

We luisteren naar het muziekfragment 1 'onweer'.

De begeleider stelt bijvragen:

- Hoe verandert het geluid van het onweer? (eerst enkel regen, dan harde regen, wind, enkele donderslagen na elkaar...)
- Hoe weet je dat het bijna gedaan is? (de regen vermindert, de wind neemt af, de donderslagen worden minder...)

→ Oefening 1: grafische notatie

We luisteren opnieuw naar het 'onweer'.

De begeleider toont de tekeningen (zie flipchart en site) die het onweer grafisch weergeven. In welke volgorde zouden we de verschillende tekeningen hangen?

De leerlingen komen aan bord en verplaatsen / tekenen de prenten.

Tip: wanneer er geen digibord is, laat de leerlingen dan zelf grafische notaties 'tekenen' op het bord.

→ Oefening 2: musiceren

We gaan eens proberen om de verschillende fragmenten uit een onweer na te spelen.

De tekeningen worden overlopen. De kinderen gaan zelf op zoek naar een passende 'lichaamspercussie' bij de verschillende grafische notaties.

'Welk geluid zouden we kunnen maken om dit beeld te verklanken?'

- Voor de onweersslagen: springen, kloppen op de tafel
- Voor de regengeluiden: zachtjes wrijven, tikken met de nagels, met twee vingers op een handpalm, met de vingers op te tafel
- Voor de bliksemflitsen: klappen, wrijven, met de voeten op de grond bonken...

In het begin wordt er klassikaal geoefend, maar wanneer dit vrij goed lukt, kan de begeleider de klas ook opsplitsen. De begeleider wordt dan 'dirigent' van het koor (zoals bij het filmpje in de inleiding).

We maken wel eerst enkele duidelijke afspraken:

- Er wordt niet gepraat
- We kijken goed naar het bord
- Als de begeleider haar vuist in de lucht steekt, stopt iedereen onmiddellijk.

Variant: de leerlingen staan in een kring. De begeleider begint met een geluid na te bootsen (knippen met de vingers, klappen met 2 vingers in de handpalm, knappen in de handen, op knieën, stampen met de voeten...).

Van zodra de begeleider begonnen is (bijv. wrijven), mag de leerling rechts van hem/haar ook beginnen. Hij/zij maakt hetzelfde geluid. Zo gaan we de cirkel rond, tot wanneer we terug bij de begeleider komen. De begeleider zet nu een nieuw geluid in (bijv. knippen met de vingers) volgt opnieuw de leerling rechts van haar enz.

Op die manier kan de hele groep gecontroleerd (en geconcentreerd) de verschillende geluiden van een onweer ontdekken.

4. Slotoefening:

'Alan Parsons heeft met moderne technische middelen en instrumenten enkele verhalen van Edgar Allan Poe (een Amerikaans schrijver / dichter die ong. 63 jaar geleden gestorven is en vaak trillerverhalen schreef) verklankt. Het gebeurt vaak dat er in de verhalen van Edgar Allan Poe een onweer losbarst. '

'Ik ga jullie 3 verhaaltjes vertellen. Daarna luisteren we naar muziekstuk. Jullie proberen te achterhalen welk verhaaltje het beste past bij het muziekstuk.'

Verhaaltje 1

De zuster van kasteelheer Usher is door haar broer (per ongeluk) opgesloten in een onderaardse ruimte waar allemaal mensen liggen begraven. Ze heeft zich echter kunnen bevrijden uit deze kelder en loopt – volkomen uitgeput – nu de trap op naar de torenkamer waar haar broer (doodsbang) met een vriend zit te wachten. Terwijl ze langzaam naar boven loopt, woedt buiten een verschrikkelijk noodweer. Ze klopt op de deur... (iets aangepaste samenvatting.)

Verhaaltje 2

In de verte rommelt het. De eerste regen begint naar beneden te komen. De twee kinderen zijn bang. Bang voor de bliksem. Ze kunnen niet hard lopen want het pad naar beneden is glibberig. Ze kunnen elk moment naar beneden vallen! Wanneer ze eindelijk – doornat – beneden zijn staan ze voor de deur van een klein huisje. Peter klopt op de deur. Piepend gaat hij open. Daar staat, half in het donker...

Verhaaltje 3

Janneke wordt wakker van de eerste onweerslagen. Verstijfd van angst ligt ze in haar bed. Vlug loop ze naar haar broer. 'Peter, Peter, toe wordt wakker.' Peter opent zijn ogen en draait zich onmiddellijk om wanneer hij hoort waarom zijn zusje zo bang is: 'stel je niet zo aan'. Janneke trippelt, zo snel haar korte beentjes haar kunnen dragen, naar beneden, de slaapkamer van haar vader en moeder. Gelukkig zijn die niet zo bruut als grote broer.

Laat fragment 3 horen: *The Fall of the House of Usher.*

'Luister nu goed naar deze muziek. Welk verhaaltje past er het beste bij?'

Aanwijzing

In elk verhaal zit het onderdeel 'onweer'. Het eerste verhaaltje is helemaal goed, maar ook de andere twee zouden kunnen. Het is belangrijk dat je in de klas niet de fouten aangeeft, maar de kinderen positief benadert: 'Dat is goed aan jouw idee!'

Integratie EDO:

Deze activiteit geen EDO-activiteit, maar indien deze MO-les gekoppeld wordt aan een les WERO is er wel sprake van vakkenintegratie. Daarnaast leren de kinderen tijdens deze les gericht luisteren naar de natuur en naar elkaar.

De Boom In! Met de boom de klas in of met de klas de boom in!

www.deboomin.eu

in samenwerking met BOS+, GoodPlanet en Tetra Pak

Bronnen:

- Rinze van der Lei, Frans Haverkort, Lieuwe Noordam, Muziek Meester!, Thieme Meulenhoff 2010, 266 pg en bijhorende website: www.muziekmeester.nl
- http://www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=6016JrjQflw
- www.muziekmeester.nl

Gelinkte activiteiten en leerdoelen:

Graad 1, 2, 3, vakoverschrijdend, lichaamsexpressie: het bos in beweging.